

Planerings- och kalkylavdelningen

27.2.1998

Till arbetspensionsanstalterna

**KORTTIDSANSTÄLLNINGAR OCH ÅTERSTÅENDE TID FR.O.M
1.1.1998**

Arbetspensionslagarna ändrades 1.1.1998 utgående från ett avtal som slöts mellan representanter för centralorganisationerna på arbetsmarknaden och Arbetspensionsanstaltens Förbund. Lagändringarna gäller bland annat hur korttidsanställningar inom APL-branscherna skall försäkras enligt APL och KoPL samt hur den återstående tiden för pensionen skall fastställas. I detta cirkulär redogörs för ändringarna som gäller återstående tid.

Regeringens proposition till lagändringen (HE 202/1997 vp) har sänts till pensionsanstalterna som bilaga till cirkulär A 33/97 och lagarna som stadfästs 28.11.1997 som bilaga till cirkulär A 36/97.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

Helena Tapio

Markku Hänninen

Planerings- och kalkylavdelningen

27.2.1998

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

KORTTIDSANSTÄLLNINGAR OCH ÅTERSTÅENDE TID FR.O.M 1.1.1998	Sid.
1 ALLMÄNT	3
2 ÄNDRINGARNA I APL 1.1.1998.....	3
2.1 Återstående tid.....	3
2.2 Utjämningslön	4
2.3 Exempel.....	4
2.4 Samtidiga anställningar.....	7
3 ÄNDRINGAR I KoPL OCH KAPL.....	9
3.1 Inkomstgränsen som berättigar till KoPL-pension.....	9
3.2 Lön för återstående tid enligt KoPL.....	9
3.3 KoPL- och KAPL-löner under samma år vid sammanräkning av medellönen.....	10
3.4 Lön för återstående tid enligt KAPL.....	10
3.5 KAPL och KoPL parallellt.....	10
3.6 Exempel.....	11
3.7 LFöPL-företagares KoPL-gränsbelopp 3 650 mark för återstående tid.....	12
4 KORTA ANSTÄLLNINGAR INOM DEN OFFENTLIGA SEKTORN	13
5 IKRAFTTRÄDANDET	14
KoPL-GRÄNSBELOPPEN.....	14

Planerings- och kalkylavdelningen

27.2.1998

KORTTIDSANSTÄLLNINGAR OCH ÅTERSTÅENDE TID FR.O.M. 1.1.1998

1
ALLMÄNT

I början av år 1998 intjänas arbetspension i alla anställningar inom APL-branscherna som pågått kortare tid än en månad, och i anställningar som pågått i minst en månad med en lön som underskrider APL-gränsbeloppet (1 156,69 mark i månaden enligt 1998 års index 1825). Sådana anställningar omfattas i regel av KoPL. Anvisningar för försäkring av korttidsanställningar har getts i cirkulär A 44/97.

Också anställningar som omfattas av StPL, KTAPL, och KyPL och som pågår kortare tid än en månad, eller anställningar som underskrider APL-lönegränsen och som pågår minst en månad omfattas av pensionsskyddet fr.o.m. 1.1.1998.

Försäkringen av korttidsanställningar inom den privata sektorn medför ändringar

- i beräkningen av pension för återstående tid enligt APL (6 b § 1 och 2 mom. APL),
- i beräkningen av medellönen enligt KoPL och KAPL (4 § 2 mom. APL och 7 a § 2 mom. KAPL) och
- i inkomstgränsen som berättigar till KoPL-pension och för återstående tid (3 § 2 mom. KoPL jämfört med 7 § 1 mom. KAPL)

2
ÄNDRINGARNA I APL 1.1.1998

Den återstående tiden kan fr.o.m. 1.1.1998 anslutas till en APL-anställning vars pensionsgrundande lön underskrider gränsbeloppet enligt APL (1 156,69 mark i månaden), när arbetstagaren inte har annat anställnings- eller tjänsteförhållande eller någon företagarperiod dit den återstående tiden kan anslutas (6 b § 2 mom. APL).

2.1
Återstående tid

Huvudregel

Utgångspunkten är fortfarande att den återstående tiden skall anslutas till den sista APL-anställningen som pågått i minst sex månader och där den pensionsgrundande lönen är minst det gränsbelopp som avses i APL (6 b § 1 mom. APL). Som pensionsgrundande lön för den återstå-

Planerings- och kalkylavdelningen

27.2.1998

ende tiden används den pensionsgrundande lönen för ifrågavarande anställning (exempel 1 och 2).

Flottörsbestämmelsen

Om det inte finns något anställningsförhållande under efterkarenstiden (APL 6 a § 1 mom.) som uppfyller villkoren för huvudregeln, ansluts den återstående tiden till det äldsta anställningsförhållandet under karenstiden, där den pensionsgrundande lönen uppgår till minst APL-gränsbeloppet. Som pensionsgrundande lön för den återstående tiden används utjämningslön (exempel 3).

Om de pensionsgrundande lönerna för alla anställningsförhållanden underskrider APL-gränsbeloppet under efterkarenstiden, ansluts den återstående tiden till den äldsta anställningen under karenstiden.

- Om anställningen till vilken den återstående tiden ansluts har varat i minst sex månader, används den pensionsgrundande lönen för anställningen som pensionsgrundande lön för den återstående tiden (exempel 4).
- Om anställningen till vilken den återstående tiden ansluts har pågått mindre än sex månader, används utjämningslön som pensionsgrundande lön för den återstående tiden (exempel 5).

2.2

Utjämningslön

Om utjämningslön används som pensionsgrundande lön för den återstående tiden tillämpas den gällande bestämmelsen om utjämningslön i 7 b § 1 mom. APL (cirkulär A 14/89). Då utjämningslönen beräknas tas alltså också de anställningar i betraktande, vars pensionsgrundande löner underskrider APL-gränsbeloppet oberoende av anställningstiden.

2.3

Exempel

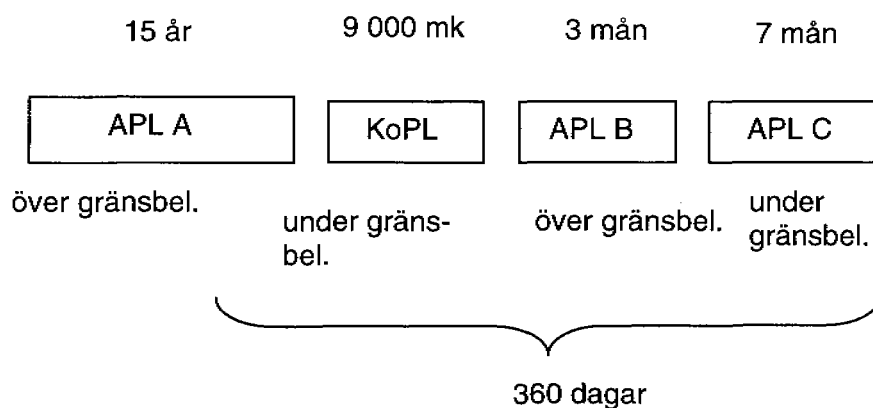
I exemplen har en APL-anställning med en pensionsgrundande lön som är lägre än APL-gränsbeloppet försäkrats enligt APL, eftersom lönen under anställningen åtminstone under den första fulla månaden uppgår till gränsbeloppet.

Exempel 1

Om det under efterkarenstiden finns minst ett anställningsförhållande som varat i sex månader och där den pensionsgrundande lönen överskrider APL-gränsbeloppet, ansluts den återstående tiden till denna anställning.

Planerings- och kalkylavdelningen

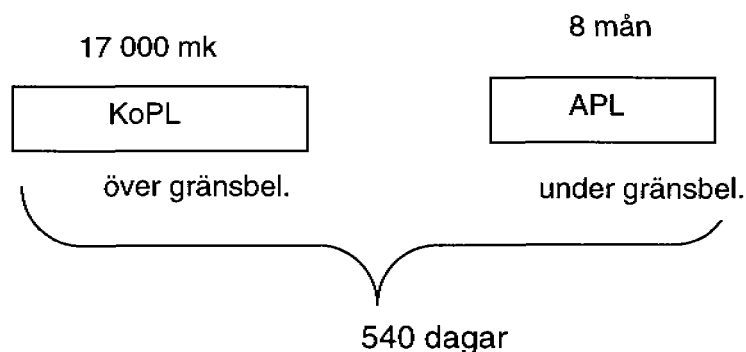
27.2.1998

Den återstående tiden ansluts enligt huvudregeln till anställningsförhållande A. APL B har pågått mindre än sex månader, den pensionsgrundande lönen för APL C underskrider APL-gränsbeloppet, och KoPL-inkomsterna under 540 dagar underskrider det övre KoPL - gränsbeloppet, 14 600 mark.

Exempel 2

Om KoPL-inkomsterna under efterkarenstiden uppgår till minst det övre gränsbeloppet, ansluts den återstående tiden till KoPL-anställningen, eftersom den pensionsgrundande lönen för det sista minst sex månader långa APL-anställningsförhållandet underskrider APL-gränsbeloppet.

På motsvarande sätt skulle den återstående tiden anslutas till KAPL-anställningen om KoPL-inkomsterna var KAPL-inkomster.

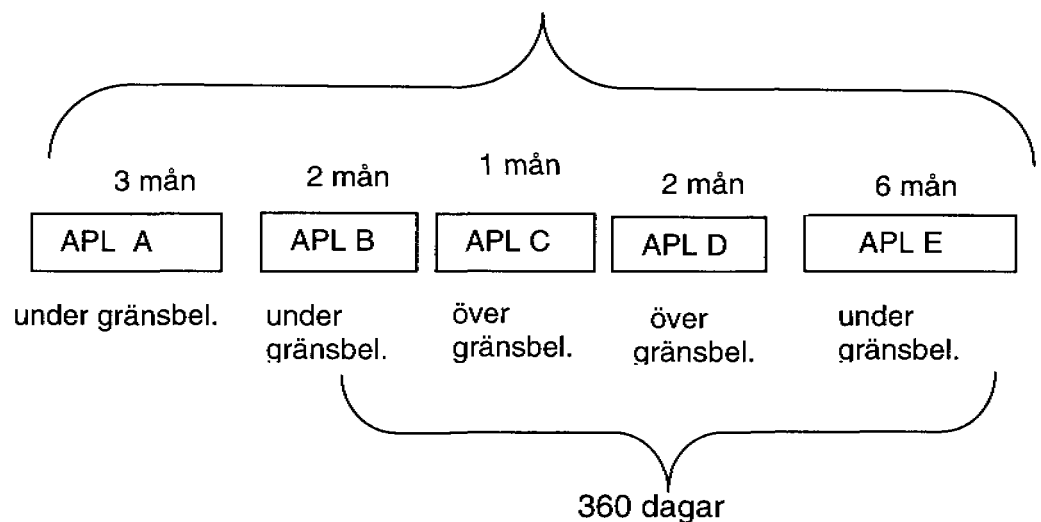
Planerings- och kalkylavdelningen

27.2.1998

Exempel 3

Om det under efterkarenstiden finns anställningar som pågått 1-5 månader där den pensionsgrundande lönen överskrider APL-gränsbeloppet, ansluts den återstående tiden enligt flottörsbestämmelsen till den äldsta anställningen med lön över gränsbeloppet. Som lön för den återstående tiden används utjämningslön.

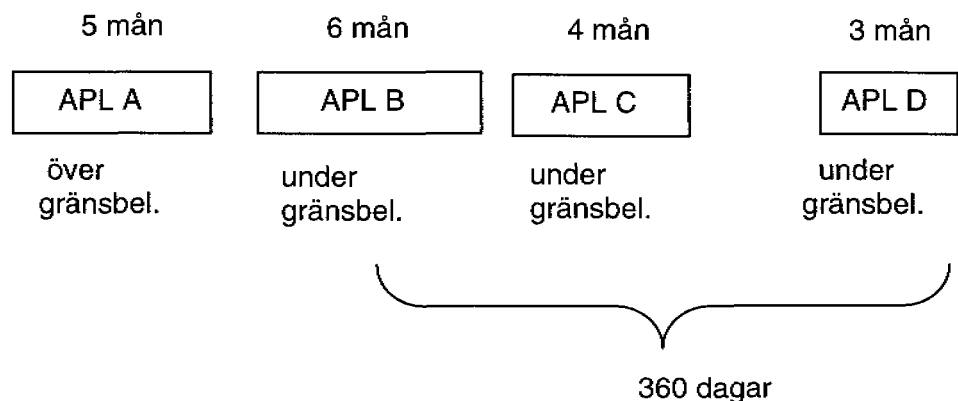
granskningsperiod 360 dagar + 12 mån

Den återstående tiden ansluts till anställning C. Den pensionsgrundande lönen för den återstående tiden räknas som utjämningslön från anställningarna A, B, C, D och E (sammanlagt högst 12 månader).

Exempel 4

Om de pensionsgrundande lönerna för alla anställningar under efterkarenstiden underskrider APL-gränsbeloppet, ansluts den återstående tiden till den äldsta anställningen under karenstiden.

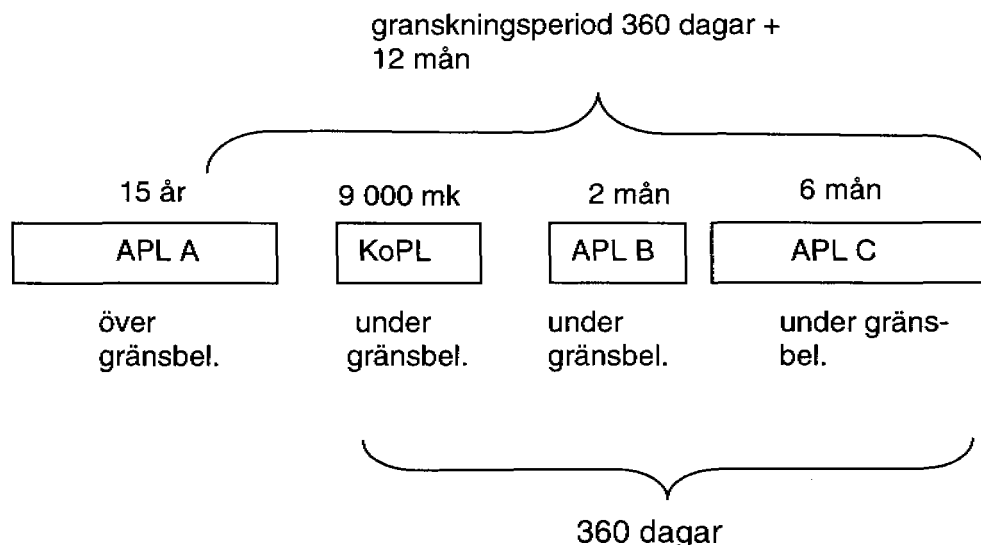
Planerings- och kalkylavdelningen

27.2.1998

Den återstående tiden ansluts till anställning B. Som pensionsgrundande lön för den återstående tiden används den pensionsgrundande lönen för anställningen, eftersom anställningen har pågått i minst sex månader.

Exempel 5

Om de pensionsgrundande lönerna för alla anställningar under efterkarenstiden underskrider APL-gränsbeloppet, ansluts den återstående tiden till det äldsta anställningsförhållandet under karenstiden.

Den återstående tiden ansluts till anställning B. Lönen för den återstående tiden räknas som utjämningslön från anställningarna A, B och C (sammanlagt högst 12 månader). KoPL-inkomsterna under 540 dagar underskrider det övre KoPL-gränsbeloppet.

2.4

Samtidiga anställningar

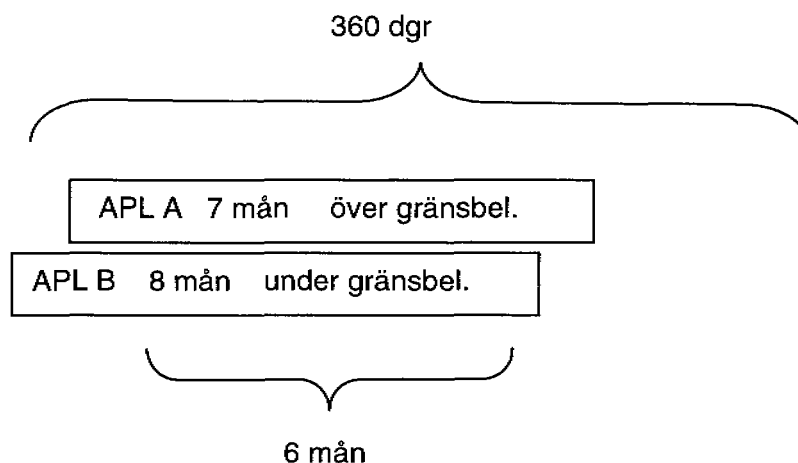
Om det under efterkarenstiden finns APL-anställningar som pågått samtidigt minst sex månader med pensionsgrundande löner som är både under gränsbeloppet och uppgår till minst gränsbeloppet för APL, ansluts den återstående tiden endast till sådana anställningar, vars löner uppgår till minst gränsbeloppet.

Planerings- och kalkylavdelningen

27.2.1998

Samtidiga anställningar och fastställandet av återstående tid före 1.1.1998 har beskrivits i cirkulär A 14/89.

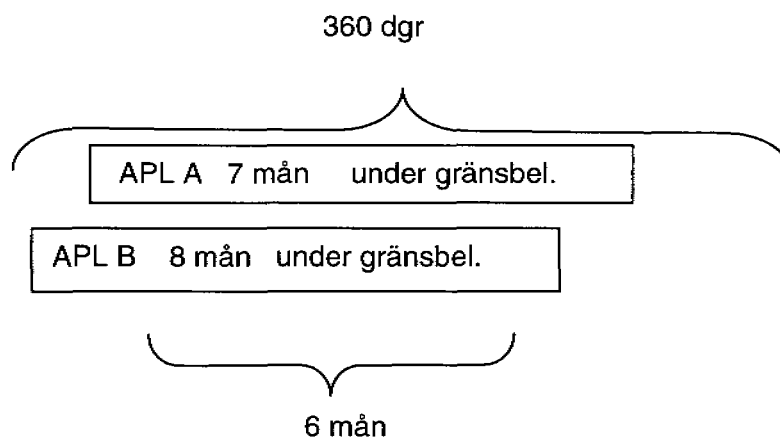
Exempel 6

Den återstående tiden ansluts till anställning A.

Exempel 7

Om det under efterkarenstiden finns endast sådana APL-anställningar som pågått samtidigt i minst sex månader, och där pensionslönerna underskrider APL-gränsbeloppet, ansluts den återstående tiden till alla samtidiga anställningar.

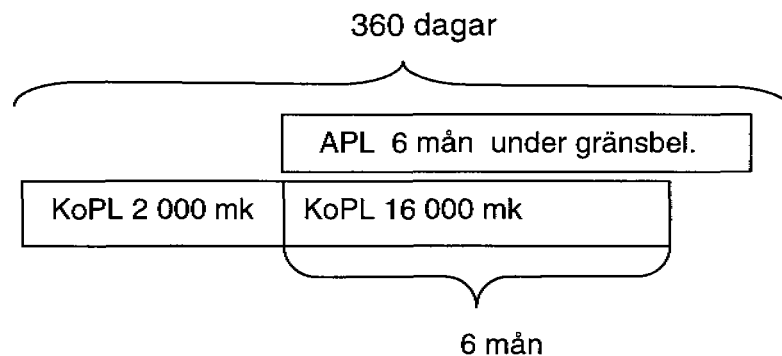
Planerings- och kalkylavdelningen

27.2.1998

Den återstående tiden ansluts till anställningarna A och B.

Exempel 8

Om arbetstagaren under efterkarenstiden har haft KAPL- eller KoPL-inkomster som uppgår till det högre gränsbeloppet jämsides med en sex månaders APL-anställning där den pensionsgrundande lönen underskrider APL-gränsbeloppet, ansluts den återstående tiden endast till KoPL eller KAPL.

Den återstående tiden ansluts till KoPL.

3

ÄNDRINGARI KoPL OCH KAPL

3.1

Inkomstgränsen som berättigar till KoPL-pension

En arbetstagare får fr.o.m. 1.1.1998 rätt till KoPL-pension från de kalenderår under vilka han tjänat minst 3 650 mark (1998 års index 1825). Detta sk. nedre gränsbelopp är nu lika stort som motsvarande nedre KAPL-gränsbelopp. Den nya nedre gränsen för pensionstillväxten tillämpas på den lön som har betalats till arbetstagaren efter 1.1.1998.

3.2

Lön för återstående tid enligt KoPL

Rätt till återstående tid

En arbetstagare har rätt till pension för återstående tid enligt KoPL om hans KoPL-löner under 540 dagar är minst 14 600 mark (det s.k. övre gränsbeloppet i 1998 års index 1825) antingen innan sjukdomen som är orsaken till arbetsoförmågan har inträtt, före pensionsfallet eller någon annan tidpunkt som avses i lagen.

Planerings- och kalkylavdelningen

27.2.1998

KoPL-medellön

Vid beräkningen av medellönen beaktas inkomsterna under sådana kalenderår då KoPL-inkomsterna uppgår till minst gränobeloppet 14 600 mark.

APL-lön och KoPL-medellön

APL-löner har från och med år 1986 kunnat beaktas vid beräkningen av KoPL-medellönen, då pensionsfallet har inträffat efter 1.1.1996.

Till dessa delar är bestämmelserna oförändrade (cirkulär A 12/96)

3.3

KoPL- och KAPL-löner under samma år vid sammanräkning av medellönen

Om pensionen beviljas med återstående tid endast enligt KoPL, läggs KAPL-inkomster som intjänats under samma kalenderår till KoPL-årsinkomsterna från och med 1.1.1998, om KAPL-inkomsterna under kalenderåret uppgår till minst 3 650 mark. KAPL-inkomster kan endast tilläggas löner från och med 1998 (4 § 2 mom. KoPL).

3.4

Lön för återstående tid enligt KAPL

KAPL-medellön

Om pensionen beviljas med återstående tid endast på basis av KAPL-inkomster, tilläggs fr.o.m. 1.1.1998 KoPL-inkomster från samma kalenderår vid beräkningen av medellönen för KAPL-pensionen, om KoPL-inkomsterna under kalenderåret uppgår till minst 3 650 mark (7 a § 2 mom. KAPL). KoPL-inkomster kan endast tilläggas inkomster från och med år 1998.

APL-lön och KAPL-medellön

APL-löner har kunnat beaktas vid beräkningen av KAPL-medellönen från och med år 1962, då pensionsfallet inträffat efter 1.1.1989.

3.5

KAPL och KoPL parallellt

Om den återstående tiden anknyter både till KAPL och KoPL, beräknas medellönen för den återstående tiden från inkomsterna enligt respektive lag.

Planerings- och kalkylavdelningen

27.2.1998

3.6 Exempel

Exempel 9

En restaurangmusiker har KoPL-inkomster från åren 1994-1999 och KAPL-löner år 1998. Inkomsterna är följande (arbetstagarens pensionsavgift har räknats bort från inkomsterna under åren 1996-1999):

År	Index-just. KoPL- inkomster	Index-just. KAPL- inkomster	mån
1994	90 000		12
1995	(10 000)		-
1996	80 000		12
1997	120 000		12
1998	70 000	21 000	12
1999	110 000		11
Sammanl.	470 000	21 000	59

Musikern blir arbetsoförmögen 1.12.1999. Den återstående tiden anknyter till KoPL. Vid beräkningen av medellönen för den återstående tiden enligt KoPL läggs KAPL-inkomsterna till KoPL-inkomsterna från år 1998.

Vid beräkningen av medellönen beaktas inte 1995 års KoPL-inkomster, eftersom inkomsterna underskrider det övre KoPL-gränsbeloppet.

Medellönen är:

$$470\,000 + 21\,000 = 491\,000 \text{ mk}$$

$$\frac{491\,000}{59} = 8\,322,03 \text{ mk/mån}$$

Den intjänade KoPL-och KAPL-pensionen beräknas separat från de verkliga KoPL och KAPL-inkomsterna.

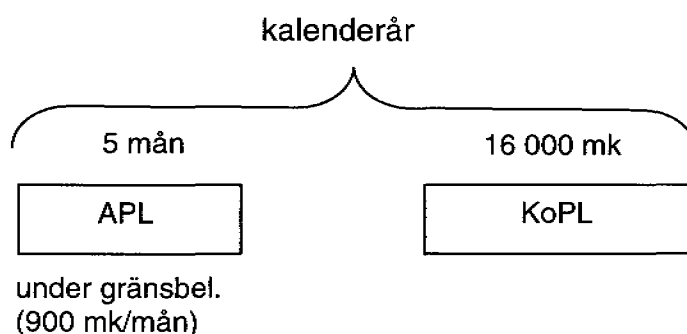
Planerings- och kalkylavdelningen

27.2.1998

Om musikern till exempel år 1994 hade haft en APL-anställning i fem månader och fem dagar, och den pensionsgrundande lönen hade varit 3 000 mk/mån, skulle APL-löner på 15 500 mark ($5 \frac{5}{30} \times 3000$) läggas till 1994 års KoPL-inkomster vid beräkningen av KoPL-medellönen.

Exempel 10

Vid beräkningen av medellönen för den återstående tiden enligt KoPL och KAPL kan lön som underskrider APL-gränsbeloppet beaktas.

Den återstående tiden läggs till KoPL. Vid beräkningen av KoPL-medellönen läggs APL-löner på 4 500 mark (5×900) till inkomsterna under ifrågavarande kalenderår.

3.7

LFöPL-företagares KoPL-gränsbelopp 3 650 mark för återstående tid

Återstående tid

Ändringen i det nedre KoPL-gränsbeloppet gäller från och med 1.1.1998 även lantbruksföretagare. En lantbruksföretagare som har rätt till återstående tid på basis av LFöPL-verksamhet på grund av pensionsfall år 1998 eller senare, har rätt till återstående tid även för sådana KoPL-inkomster som uppgår till minst 3 650 mark i året. Gränsbeloppet skall intjänas under år 1998 eller senare.

Medellön

KoPL-medellönen för en LFöPL-företagare räknas från och med år 1998 från KoPL-inkomster under de år då inkomsterna uppgår till minst 3 650 mark. Pensionsfallet skall inträffa år 1998 eller senare.

Planerings- och kalkylavdelningen

27.2.1998

4

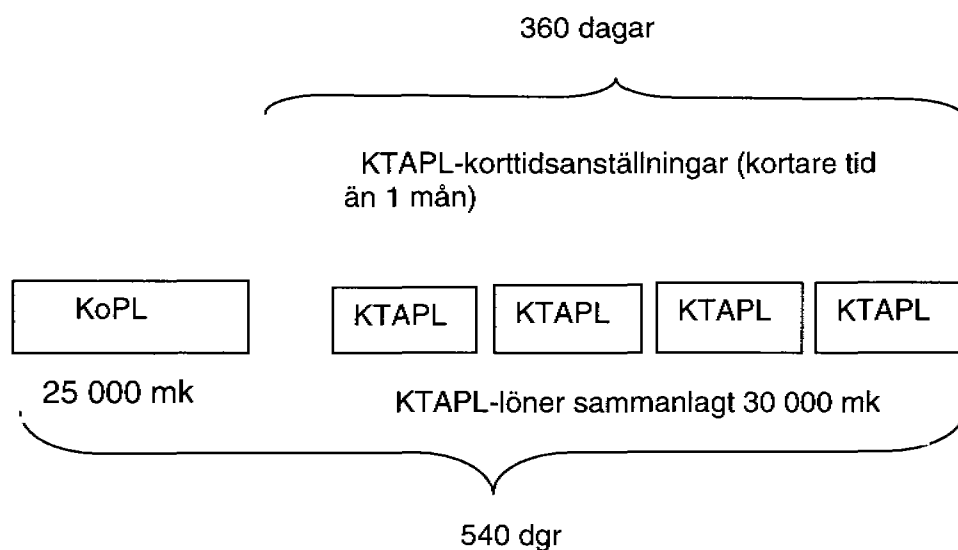
KORTA ANSTÄLLNINGAR INOM DEN OFFENTLIGA SEKTORN

StPL, KTAPL, KyPL

Från och med 1.1.1998 kommer även korta anställningar inom staten, kommunen och den evangelisk-lutherska kyrkan att omfattas av pensionskyddet. Statens anställda omfattas av en ny lag, lagen om ordnande av pensionskydd i statliga anställningsförhållanden som varar kortare tid än en månad. Inom den kommunala sektorn ingår en ändring i den nya 12 e § i Kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga. Också i KyPL har en motsvarande bestämmelse införts.

Pensionskyddet omfattar anställningar som pågått kortare tid än en månad samt anställningar som pågått i minst en månad där lönen underskrider APL-gränsbeloppet 1 156,69 mark. I regel berättigar dessa korttidsanställningar inte till återstående tid. Om en arbetstagare emellertid inte har rätt till full pension på basis av något annat anställnings- eller tjänsteförhållande eller företagsverksamhet, fogas den återstående tiden till korttidsanställningen, under förutsättning att arbetstagaren under de senaste 360 dagarna före pensionsfallet i en korttidsanställning har tjänat minst APL-gränsbeloppet multiplicerat med tolv, dvs. 13 880, 28 mark.

Exempel 11

Eftersom arbetstagaren har rätt till återstående tid enligt KoPL (KoPL-inkomsterna överskrider gränsbeloppet under efterkarensen), fogas den återstående tiden inte till KTAPL-anställningen. Om KoPL-inkomsterna

Planerings- och kalkylavdelningen

27.2.1998

skulle underskrida gränsbeloppet, skulle den återstående tiden anslutas till KTAPL-anställningen.

5

IKRAFTTRÄDANDET

Lagändringarna trädde i kraft 1.1.1998, och gäller pensionsfall som inträffat medan lagen varit i kraft.

KoPL-GRÄNSBELOPPEN

År	Index	lägre KoPI-gränsbel.	övre KoPL-gränsbel.
1986	1165	4 430,28	9 320
1987	1225	4 658,45	9 800
1988	1291	4 909,44	10 328
1989	1387	5 274,51	11 096
1990	1481	5 631,97	11 848
1991	1595	6 065,49	12 760
1992	1682	6 396,34	13 456
1993	1688	6 419,15	13 504
1994	1688	6 419,15	13 504
1995	1712	6 510,42	13 696
1996	1760	6 692,96	14 080
1997	1791	6 810,85	14 328
1998	1825	3 650,00	14 600